

Став струке

Став најбољих научника и стручњака Републике Србије о пројекту Јадар	1
Скуп у САНУ 2021. године	1
Научни утицај и препознатљивост стручњака	2
Став Академије инжењерских наука (АИНС).....	2
Власт у потрази за другачијом струком, „мултидисциплинарни тим“	2

Став најбољих научника и стручњака Републике Србије о пројекту Јадар

Научно утемељени ставови Академије инжењерских наука Србије и САНУ указују на трајне негативне последице пројекта Јадар на животну средину у Западној Србији, на угрожавање становништва и дугорочно нарушавање интереса шире заједнице. Ове јавно доступне документе донели су врхунски, афирмисани, светски препознатљиви научници, што је за одговорну власт довољан разлог да укине пројекат Јадар.

Скуп у САНУ 2021. године

Подробан и свестран увид у пројекат Јадар могао се стећи на научном скупу одржаном 6-7. маја 2021. године у организацији САНУ. Окупљајући представнике инвеститора, јавних власти и релевантне научнике и стручњаке, скуп је пружио могућност објективног сагледавања утицаја који би планирана експлоатација руде јадарита имала на становништво и животну средину западне Србије. У Закључцима скупа наводи се да би реализација пројекта „Јадар“ водила ка масовној девастацији простора, трајној промени карактера предела, деградацији земљишта, шума, површинских и подземних вода, расељавању становништва, престанку пољопривредних активности и успостављању сценарија перманентног ризика по здравље становништва у широким размерама. Реализација пројекта Јадар указивала би на неспособност државе и шире друштвене заједнице да сагледају штетност оваквих активности по јавни интерес. По окончању скупа публикован је Зборник „Пројекат Јадар - шта је познато“.

Научни утицај и препознатљивост стручњака

Према светски признатим квантитативним показатељима научног утицаја и препознатљивости, могуће је упоредити просечне вредности утврђене за уреднике Зборника „Пројекат Јадар - шта је познато“ са просечним вредностима за домаће стручњаке који су потписали нацрте три докумената о утицају на животну средину сачињена за потребе компаније Рио Тинто. Уредници зборника имају 11 пута веће квантитативне показатеље од стручњака који су потписали поменуте нацрте.

Став Академије инжењерских наука (АИНС)

Академија инжењерских наука Србије у својој анализи од 4. новембра 2021. указује на трајне негативне последице реализације пројекта Јадар. Наводи се да подршци Владе Србије пројекту Јадар и улагању значајних средстава у инфраструктуру нису претходиле одговарајуће анализе, да ће бити онемогућен развој пољопривреде, да се не ради само о руднику литијума већ и о производњи бората, те да посебно забрињава довођење у питање суверенитета Србије, јер страни инвеститор већ спроводи „Акциони план релокације становништва“ уз прећутну сагласност града и државе. Наводи се да ће доћи до слегања терена на 850 хектара, поремећаја режима подземних и површинских вода, увећања ризика од ерозије земљишта и бујичних поплава и до изумирања биљних и животињских врста. Указује се да честе бујичне поплаве онемогућују гарантовану заштиту од разарања депонија, у којима ће бити милиони тона јаловине и хиљаде тона бора, арсена, никла, кадмијума и олова, што би довело до загађења долине Јадра, транспорта токсичних материја до реке Саве, Шапца и Београда, уз настанак сталног ризика по сигурност водоснабдевања већег дела Србије.

Власт у потрази за другачијом струком, „мултидисциплинарни тим“

Научници и стручњаци АИНС и САНУ покривају све области неопходне за доношење суда о пројекту Јадар и представљају сам врх домаће струке и науке. Њихов децидан негативан став о пројекту Јадар требало би да је довољан и коначан за сваку власт која се руководи интересом Србије. Нове иницијативе српских власти да се „обрате струци“ игноришу чињеницу да је већ консултован сам врх домаће струке и науке, и да су наши најбољи научници и стручњаци већ дали научно и стручно утемељен негативан одговор и предложили да се пројекат Јадар укине. Уколико би се игнорисао јасан, чињенично заснован став врхунске струке о потреби да се укине пројекат Јадар, створио би се простор групи наменски одабраних појединца да се о пројекту изјасне афирмативно, у складу са потребама власти да дискредитује неистомишљенике, сузбије сваки отпор рударењу и допусти отварање рудника широм Србије.